

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. E. Palanciuc, I. Dutca, D. Băbălău)

Î N C H E I E R E

05 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Afacerilor Interne și de către Pîșlaraș Vasile, reprezentat de avocatul Verejan Valeriu,

în cauza de contencios administrativ înaintată de Pîșlaraș Vasile împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Ministerul Afacerilor Interne, casată hotărârea din 18 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea pretenției cu privire la încasarea prejudiciului cauzat pentru reținerea din vina angajatorului a salariului cu emiterea unei noi decizii prin care pretenția a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 25 februarie 2020, reclamantul s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne, prin care a solicitat încasarea de la pârât în folosul reclamantului a sumei de 72686,25 lei, care constituie drepturile salariale ale reclamantului pentru perioada 13 februarie 2017-15 septembrie 2017, a sumei de 194 508,40 lei cu titlu de penalitate pentru reținerea din vina angajatorului a drepturilor salariale și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a invocat că, a activat în cadrul Serviciul de Stat de Curieri Speciali al Republicii Moldova (SSCS), care la acel moment se afla în subordinea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, începând cu anul 2005. În conformitate cu Legea serviciului de stat de curieri speciali, efectivul de trupă și corpul de comandă ale serviciului se completează cu persoane atestate, detașate din cadrele Ministerului Afacerilor Interne, care își exercită obligațiile de serviciu în conformitate cu Legea nr.416-XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție, Regulamentul cu privire la serviciul în organele afacerilor interne.

La 24 iunie 2010, prin Hotărârea Guvernului nr 529, reclamantul a fost numit în funcția de șef al SSCS.

A invocat că, în temeiul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr.270 din 09.12.2016), SSCS a fost trecut din subordinea Guvernului Republicii Moldova în subordinea Serviciului de Informație și Securitate și

redenumit Biroul de Curieri Speciali. În legătură cu această restructurare instituțională, în temeiul Ordinului directorului SIS nr.82-ps din 30 ianuarie 2017, reclamantul a fost detașat înapoi la Ministerul Afacerilor Interne prin Ordinul șefului BCS nr.10 din 13 februarie 2017.

La 15 septembrie 2017 reclamantul a fost numit, prin Ordinul MAI nr.162ef. în funcția de șef al Secretariatului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. Din motive necunoscute reclamantului, în perioada 13 februarie 2017 – 15 septembrie 2017, deși a păstrat calitatea de angajat al Ministerului Afacerilor Interne nu a primit drepturile salariale cuvenite în conformitate cu Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, care se compun din următoarele: a) salariu de funcție - 2150 lei; b) indemnizație 6,5%; c) indemnizație conform totaluri - polițiști 50%; d) spor activitate - polițiști 30%; e) spor categoria de calificare 30%; f) spor intensitatea muncii 80%; g) spor vechime în muncă 40%.

A indicat că în total, potrivit Legii nr.355, drepturile salariale constituie 10383,75 lei pe lună, iar pentru întreaga perioadă 13 februarie 2017 – 15 septembrie 2017, acestea constituie 72 686,25 lei.

A afirmat că a încercat de nenumărate ori să soluționeze pe cale amiabilă problema menționată și a cerut lichidarea restanțelor salariale, inclusiv pe data de 08 noiembrie 2019 și 11 februarie 2020, iar drepturile salariale datorate reclamantului nu au fost achitate.

A comunicat că, sumele menționate mai sus cad sub incidența prevederilor art.330 alin.(2) Codul muncii, potrivit căruia în caz de reținere, din vina angajatorului a salariului cuvenit, salariatului i se plătește suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen, iar în această speță, suma suplimentară datorată reclamantului pentru reținerea de către angajator în perioada 15septembrie 2017 – 28 iulie 2021 a drepturilor salariale constituie 307463,05 lei.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost admisă.

A fost obligat Ministerul Afacerilor Interne să emită un act administrativ individual favorabil reclamantului Pîșlaraș Vasile de achitare în beneficiul lui Pîșlaraș Vasile a salariului pentru perioada: de la 13 februarie 2017 până la 15 septembrie 2017 și a prejudiciului cauzat din cauza reținerii din vina angajatorului a salariului, în mărime de 0,3 la sută din suma neplătită în termen pentru fiecare zi de întârziere, pentru perioada: de la 16 septembrie 2017 până la ziua achitării efective a salariului.

Prin decizia din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost casată parțial hotărârea din 18 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani în partea obligării Ministerului Afacerilor Interne să repare prejudiciul cauzat din cauza reținerii din vina angajatorului a salariului, în mărime de 0,3 la sută din suma neplătită în termen pentru fiecare zi de întârziere, pentru perioada de la 16 septembrie 2017 până la ziua achitării efective a salariului și în această parte acțiunea s-a declarat inadmisibilă.

În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Prin decizia din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile depus de Vasile Pîșlaraș, reprezentat de avocatul Valeriu Verejan, și de către Ministerul Afacerilor Interne.

A fost casată integral decizia din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și restituită cauza, spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de

judecată.

Prin decizia din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Ministerul Afacerilor Interne, casată hotărârea din 18 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea pretenției cu privire la încasarea prejudiciului cauzat din cauza reținerii din vina angajatorului a salariului, cu emiterea unei noi decizii prin care pretenția dată a fost respinsă.

În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide asupra temeiniciei pretenției reclamantului, privind obligarea autorității publice angajatoare la achitarea salariului ca rezultat al activării lui Pîslăraș Vasile în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pentru perioada 13 februarie 2017 – 15 septembrie 2017, instanța de apel a stabilit faptul că, în temeiul ordinului directorului SIS nr.82-ps din 30 ianuarie 2017, Pîslăraș Vasile a fost detașat înapoi la Ministerul Afacerilor Interne prin Ordinul șefului BCS nr.10 din 13 februarie 2017. Astfel, în perioada 13 februarie 2017, când reclamantul a fost radiat de pe listele efectivului Biroului de Curieri Speciali, revenind la dispoziția MAI și 15 septembrie 2017, când acesta a fost numit, prin Ordinul MAI nr. 162ef., în funcția de șef al Secretariatului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră lui Pîslăraș Vasile nu i-a fost achitat salariul corespunzător.

Mai mult, instanța de apel a raportat perioada 13 februarie 2017 – 15 septembrie 2017 la starea de fapt a litigiului, explicațiile părților și anume care a fost munca prestată în această perioadă de către Pîslăraș Vasile, efectele juridice ale Ordinului Nr.10 din 13 februarie 2017, și a concluzionat că reclamantul s-a prezentat zilnic angajatorului MAI care în lipsa unei certitudini privind încadrarea în serviciu a amânat data acesteia, totodată relevant speței este că în această perioadă, potrivit extrasului din ordin nr. 56ef. din 07 aprilie 2017, se reflectă incontestabil că, Pîslăraș Vasile, activând în calitate Șef al Serviciului de Stat de Curieri Speciali al Republicii Moldova a beneficiat de concediu anual de odihnă în perioada 31 martie 2017 – 20 aprilie 2017.

În același context, continuarea raportului de muncă prin stabilirea locului de muncă și condițiile muncii, este prerogativa exclusivă a angajatorului care nu poate fi imputată salariatului în absența încetării, modificării sau suspendării contractului individual de muncă, or potrivit art.10 alin.(2) lit. b) din Codul Muncii, angajatorul este obligat să ofere salariaților munca prevăzută de contractul individual de muncă, prin urmare în lipsa unor înscrisuri pentru perioada 13 februarie 2017 – 15 septembrie 2017 care ar atesta contrariu, ținând cont de sarcina probațiunii, angajatorul este obligat la plata salariului restant, reținând că din extrasul ordinului nr. 56ef. din 07 aprilie 2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă rezultă calitatea de salariat în funcție de Șef al Serviciului de Stat de Curieri Speciali al Republicii Moldova.

Cu privire la pretenția de calculare și achitare a prejudiciului cauzat lui Pîslăraș Vasile, potrivit prevederilor art. 330 alin. (2) din Codul muncii, în legătură cu reținerea din vina angajatorului a salariului, instanța de apel a apreciat-o drept neîntemeiată, or în speță, nu au fost întrunite condițiile obligatorii prevăzute de lege și anume, suma să fie certă, exigibilă și scadentă și să existe vina angajatorului.

La 06 iunie 2023, Ministerul Afacerilor Interne a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău. Ulterior, la 26 iunie 2023, a depus recurs motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei decizii de respingere

integrală al acțiunii.

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt și de drept din cererea de apel.

La 07 iunie 2023, Pișlaraș Vasile, reprezentat de avocatul Verejan Valeriu a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău. Ulterior, la 20 iulie 2023, a depus recurs motivat, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a menționat că, autoritatea publică pârâtă a depus tot efortul ca salariul să nu fie achitat, astfel vinovăția pentru neachitare îi aparține, fiind întemeiată pretenția cu privire la încasarea prejudiciului cauzat pentru reținerea salariului.

La 04 august 2023, Ministerul Afacerilor Interne a depus o referință la recursul declarat de către Pișlaraș Vasile, reprezentat de avocatul Verejan Valeriu, solicitând respingerea acestuia.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de recurs constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 23 mai 2023, fiind notificat părților la 24 mai 2023, iar decizia motivată a fost notificată la 20 iunie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (vol. II, f.d. 22, 30). Astfel, depunerea recursurilor la 06 iunie 2023 și la 07 iunie 2023, precum și prezentarea motivării recursurilor la 26 iunie 2023 și, respectiv, la 20 iulie 2023, a avut loc în interiorul termenului legal.

Examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Afacerilor Interne și de către Pîșlariș Vasile, reprezentat de avocatul Verejan Valeriu, completul de judecată îl consideră inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic

superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile înaintate de Ministerul Afacerilor Interne și de către Pîșlariș Vasile, reprezentat de avocatul Verejan Valeriu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată

d i s p u n e:

Recursurile înaintate de Ministerul Afacerilor Interne și de către Pîșlariș Vasile, reprezentat de avocatul Verejan Valeriu, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă